

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/14/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8316207295
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8316207295.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Mareka Košča, v právnej veci žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., Martinčekova 13, Bratislava, IČO: 50 361 368, proti žalovanému H. E., V.. XX.X.XXXX, R. XX, X., o zaplatenie 3525,14 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5Csp/38/2016-89 zo dňa 30.11.2017, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania a v rozsahu zrušenia mu vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej aj „súd prvej inštancie“) odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol, že:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1870,49 eur s úrokom z omeškania 5,25% ročne z dlžnej sumy od 11.07.2014 do zaplatenia a to v 47-eurových mesačných splátkach, splatných vždy do 25.-tého dňa v mesiaci, počnúc prvým dňom kalendárneho mesiaca, nasledujúceho po právoplatnosti tohto rozsudku pod stratou výhody splátok.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietla.

Žalobcovi priznáva vo vzťahu k žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 6%.“

2. V dôvodoch rozsudku uviedol, že :

2.1. Právny predchodca žalobcu, spoločnosť Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, podala na súd žalobu, ktorou žiadala žalovaného zaviazat' na zaplatenie istiny 2.000,- eur, úrokov 403,56 eur, úrokov z omeškania 1.074,30 eur, úrokov zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 2.000,- eur vo výške 24,5 % ročne od 1.5.2016 do zaplatenia, úrokov z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 2.000,- eur od 1.5.2016 do zaplatenia, poplatkov 47,28 eur a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že na základe Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 1.7.2013 poskytol žalovanému peňažné prostriedky, ktoré sa žalovaný zaviazal vrátiť v splátkach s lehotou splatnou u tej ktorej splátky dohodnutou v zmluve. V dobe od uzatvorenia zmluvy po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru, žalovaný splatil svoj záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v listine aktuálny stav úveru, vyhotovenej ku dňu 30.4.2016, ktorá je vyhotovená z bankového informačného systému žalobcu, ktorý je vedený v súlade s ustanovením § 40 ods. 8 a 9 zák. č. 483/2001 Z.z.. Žalovaný napriek zaslanej výzve na úhradu dlžnej sumy svoj dlh neuhradil, preto žalobca sa domáha týchto nárokov podanou žalobou.

2.2. Dňa 14.10.2016, dňa 3.11.2016, dňa 28.12.2016 a dňa 30.11.2017 boli súdu doručené podania právneho predchodcu žalobcu, ktorý doplnil žalobu a uviedol, že výška uskutočneného čerpania úveru žalovaným je uvedená v listine „Aktuálny stav úver“ v časti „Uskutočnené čerpania.“ Táto listina je výpisom z bankovej knihy a je vyhotovovaná priamo z bankového informačného systému, ktorý odsúhlasila NBS, na základe čoho daný systém zabezpečuje dôveryhodnosť a nezameniteľnosť údajov v ňom uvedených. V rámci bankovej praxe je táto listina považovaná za verejnú listinu. Poukázal ďalej na špecifikáciu jednotlivých nárok vyplývajúcich z uvedenej listiny. Podľa neho právny vzťah nie je možné považovať za bezúročný a bez poplatkov, pričom poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ zo dňa 9.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová. Žalovaný v danom úverovom vzťahu celkovo uhradil sumu 129,51 eur, z ktorej na poplatky bolo započítaných 19,51 eur a na zmluvné úroky 110,- eur. Súhlasil s postupným splnením dlhu pravidelnými mesačnými splátkami po 47,- eur.

2.3. Zmluvou o postúpení pohľadávok č. III/2017 zo dňa 13.6.2017 spoločnosť Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 ako postupca, postúpil svoju pohľadávku, ktorá je predmetom tohto konania, na žalobcu ako postupníka. Uznesením zo dňa 18.9.2017 č.k. 5Csp/38/2016-74 súd preto vyhovel návrhu žalobcu, aby do konania na miesto žalobcu Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 vstúpil ako žalobca spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692.

2.4. Z vykonaného dokazovania zistil, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Poštová banka, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890 ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 1.7.2013 Zmluvu o úvere, v zmysle ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi finančné prostriedky vo výške 2.000,- eur pri úroku 24,5 % ročne, RPMN 27,41 % a priemernej RPMN na trhu 19,47 %. Žalovaný sa tento úver zaviazal splatiť žalobcovi 72 mesačnými splátkami splatnými vždy k 25. dňu v mesiaci po 58,29 eur s dátumom splatnosti prvej splátky 25.8.2013 a dátumom konečnej splatnosti úveru 25.7.2019. Celková výška nákladov žalovaného predstavuje 1.822,26 eur.

2.5. Bližšie podmienky zmluvy mali byť upravené v Obchodných podmienkach pre úver, vo Všeobecných obchodných podmienkach a v Sadzobníku poplatkov. Podľa bodu 6.2 Obchodných podmienok, ak klient je v omeškaní s platením čo i len jednej splátky v plnej, resp. čiastočnej výške alebo poskytol banke nepravdivé údaje alebo na majetok klienta bol vyhlásený konkurz alebo exekúcia alebo klient zomrel, je banka oprávnená požadovať predčasné splatenie celej istiny úveru vrátane príslušenstva.

2.6. Upozornením - Výzvou na splatenie dlžnej časti úveru zo dňa 21.2.2014 právny predchodca žalobcu upozornil žalovaného na porušenie ustanovení zmluvy o úvere, keďže ani napriek predchádzajúcej upomienke žalovaný neuhradil svoje záväzky voči žalobcovi. Zároveň poučil žalovaného, že v prípade, ak nedôjde k úhrade omeškaných splátok, banka je oprávnená využiť ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka a vyhlásiť úver predčasne splatným. Uvedenú zásielku žalovaný neprezval v odbernej lehote.

2.7. Z Výpisu aktuálneho stavu úveru vyplýva, že žalovaný od právneho predchodcu žalobcu čerpal úver vo výške 2.000,- eur. Jednotlivými splátkami v danom úverovom vzťahu uhradil sumu 129,51 eur.

2.8. Žalobca súdu predložil aj listinu pod názvom „Predpis splátok z zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX“, ktorá je bez dátumu vyhotovenia a bez podpisov zmluvných strán. Z uvedenej listiny vyplýva poradové číslo jednotlivých splátok, dátum splatnosti splátky, výška mesačnej splátky a jej započítanie na úroky a na istinu, zostatok istiny.

2.9. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému na základe zmluvy spotrebiteľský úver vo výške 2.000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť žalobcovi pravidelnými 72 mesačnými splátkami po 58,29 eur s dátumom splatnosti prvej splátky 25.8.2013 a s dátumom splatnosti poslednej splátky 25.7.2019. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať úver riadne a včas, preto právny predchodca žalobcu ku dňu 11.7.2017 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Žalovaný jednotlivými splátkami už uhradil žalobcovi sumu 129,51 eur.

2.10. Je nesporné, a to vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy o úvere, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy

konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Na túto zmluvu je tak potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo.

2.11. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovenia §52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu. Preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah by bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovaného ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

2.12. Keďže sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, je zabezpečená ochrana slabšej strany, t.j. spotrebiteľa - žalovaného aj v súdnom konaní. Súd ex offo podrobuje súdnej kontrole zmluvy uzavretú v rámci spotrebiteľských právnych vzťahov, teda aj túto zmluvu. Predmetnú úverovú zmluvu je potrebné posúdiť i podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Preto súd skúmal, či uvedená zmluva má všetky obligatórne náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, pričom dospel k záveru, že úverová zmluva má v tomto smere nedostatky. Povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola aj výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, pričom slová výška, počet a termíny splátok sa viažu ku každej v zákone uvedenej zložke spotrebiteľského úveru, ktoré má žalovaný žalobcovi ako veriteľovi vracať, teda sa to týka istiny, úrokov aj iných poplatkov. Predmetná zmluva o úvere neobsahuje údaj požadovaný Zákonom o spotrebiteľských úveroch tak, ako to žiada ust. § 9 ods. 2 písm. k) o spotrebiteľských úveroch, a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. V zmluve je uvedený iba celkový počet splátok a výška prvej a predposlednej mesačnej splátky, bez rozlíšenia z čoho takáto splátka pozostáva, bez rozlíšenia istiny, riadnych úrokov, poplatkov a iných súm a ich termínov. Výška ostatných splátok ani v zmluve nie je uvedená. Takéto znenie zmluvy je pre bežného spotrebiteľa nejasné, neurčité a nie je ani v súlade s uvedeným zákonným ustanovením a s cieľom tejto právnej úpravy. Žalobca síce súdu predložil listinu pod názvom „Predpis splátok z zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX“, ktorá je však bez dátumu vyhotovenia a bez podpisov zmluvných strán. Preto na uvedenú listinu nie je možné prihliadať. Účelom Zákona o spotrebiteľských úveroch je, aby spotrebiteľ už pri podpise zmluvy bol riadne, určito a zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, kedy, v akej výške a ako dlho je povinný veriteľovi plniť svoje záväzky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a z čoho pozostávajú tieto jeho záväzky. Spotrebiteľ má právo, a to priamo zo zákona byť informovaný pri uzatváraní zmluvy o splácanej istine, o splácanej mesačnej sume istiny, výške úrokov z úveru a poplatkov súvisiacich s úverom. Žalobca mal ako dodávateľ priamo zo zákona povinnosť v zmluve o spotrebiteľskom úvere určito, jasne a zrozumiteľne uviesť výšku úrokov, výšku poplatkov a to priamo v zmluve a priamo aj pri mesačných splátkach pod sankciou straty práva na úroky a poplatky. Žalobca si tejto povinnosti bol vedomý a v zmluve, resp. vo všeobecných podmienkach sám uvádza, že bola uzavretá podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Napriek tomu tento zákon nedodrжал.

2.13. Poukázal i na závery rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.11.2014 vo veci sp.zn. 7Co/220/2014. Uviedol i to, že má vedomosť o právnom názore, vyjadrenom v rozsudku Súdného dvora EÚ zo dňa 09.11.2016 v právnej veci C-42/15, Home Credit Slovakia, a.s. c/a Klára Bíróová, podľa ktorého Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 tejto Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. Súdny dvor EÚ vo svojom rozhodnutí vyslovil, že Smernica sa má vykladať tak, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto Smernice, daný záver je však

vzhľadom na napadnuté ustanovenie Zákona o spotrebiteľských úveroch neaplikovateľný, nakoľko v tomto konkrétnom prípade ide o vnútroštátne právo - zákon, ktorý nad rámec Smernice zakotvil prísnejšie podmienky vo vzťahu k povinným náležitostiam spotrebiteľskej zmluvy o úvere na splnenie ktorých je viazané posúdenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru.

2.14. Požiadavka Zákona o spotrebiteľských úveroch je teda od požiadavky Smernice iná. Zákon uvádza, že zmluvy musia obsahovať „výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“. Slovenský Zákon o spotrebiteľských úveroch ide nad rámec Smernice a celkom jednoznačne požaduje vyjadrenie tak splátok istiny, ako aj splátok úrokov a splátok iných poplatkov. K výkladu tohto ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch existuje konštantná judikatúra slovenských súdov potvrdená rozsudkami Najvyššieho súdu SR, desiatkami rozhodnutí krajských súdov a stovkami rozhodnutí okresných súdov SR, v zmysle ktorej je potrebné toto ustanovenie vykladať tak, že zmluva musí obsahovať vyjadrenie splátok istiny, splátok úrokov a splátok poplatkov, inak sa zmluva o spotrebiteľskom úvere považuje v zmysle § 11 ods. 1 zákona za bezúročnú a bez poplatkov. Smernica vyžaduje v spotrebiteľskej zmluve iba uvedenie výšky, počtu a frekvencie splátok spotrebiteľa.

2.15. V danom prípade je tu zrejmý konflikt medzi Smernicou a Zákomom o spotrebiteľských úveroch. To však neznamená, že sa má bez ďalšieho automaticky uplatniť pred vnútroštátnym právom Smernica. V takom prípade totiž musí vnútroštátny súd skúmať, či môže Smernici priznať priamy účinok, resp. nepriamy účinok. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ na otázku priameho účinku smerníc v spore medzi jednotlivcami v zásade platí zákaz horizontálneho priameho účinku spočívajúci v tom, že žiadne ustanovenie smernice zaručujúce jednotlivcovi práva alebo ukladajúce povinnosti ako také sa nemôže použiť v rámci sporu, v ktorom stoja proti sebe výhradne jednotlivci. V prípadoch, kedy súdy Slovenskej republiky rozhodujú o sporoch medzi veriteľmi a spotrebiteľmi ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských úverov podľa zákona, resp. Smernice, sa jedná o spory medzi jednotlivcami. Z tohto dôvodu nie je možné, aby vnútroštátne súdy poskytli Smernici priamy účinok.

2.16. V zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora EÚ, je rozsah a medze nepriameho účinku smerníc vyjadrený jednak právom EÚ, jednak právom vnútroštátnym. Súd posúdi, či je možné uplatniť eurokonformný výklad, teda či vzhľadom na právnu povahu Smernice možno jej ustanovenia aplikovať pri výklade vnútroštátneho zákona. V takomto prípade musí ísť o výklad v čo najväčšej možnej miere v zmysle znenia a účelu/cieľa Smernice, musí ísť o výklad za použitia výkladových metód podľa vnútroštátneho právneho poriadku, nesmie sa jednáť o výklad contra legem a nesmú byť porušené všeobecné právne zásady. Okrem uvedeného výklad zákona nemôže narúšať všeobecné právne zásady, najmä zásadu právnej istoty. Vzhľadom na explicitné znenie Zákona o spotrebiteľských úveroch v časti členenia splátok na splátky istiny, splátky úrokov a splátky poplatkov, nemožno priznať Smernici ani nepriamy účinok, jednalo by sa o výklad vnútroštátneho zákona contra legem. Obdobný názor vyslovil aj Krajský súd v Prešove v rozsudku pod sp.zn. 19Co/142/2016 zo dňa 8.12.2016.

2.17. Súd je preto názoru, že napriek citovanému rozhodnutiu Súdneho dvora EÚ, Zákon o spotrebiteľských úveroch jednoznačne určuje náležitosti spotrebiteľskej zmluvy a v prípade absencie čo i len jednej z nich, tak ako to ustanovuje §11 tohto zákona, je úver potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov. Keďže zmluva neobsahovala náležitosti v zmysle ustanovenia §9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch, považuje sa v zmysle ustanovenia §11 ods. 1 písm. b) citovaného zákona za bezúročný a bez poplatkov. Žalovaný tak má žalobcovi vrátiť len sumu reálne čerpaných prostriedkov z úverovej zmluvy. V konaní bolo preukázané, že žalovaný celkovo vyčerpal sumu 2.000,- eur a vrátil žalobcovi už sumu 129,51 eur, čo je zrejmé zo žalobcom predloženého výpisu čerpania, splátok a úhrad, ako aj z vyjadrenia žalobcu. Preto súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 1.870,49 eur a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

2.18. Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 1.870,49 eur, a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. Súd priznal žalobcovi podľa ustanovenia § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z.. Žalobcovi súd priznal úrok z omeškania od dátumu 11.7.2016, t.j. od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. V prevyšujúcej časti požadovaného úroku z omeškania súd žalobu žalobcu zamietol.

2.19. Výrok o trovách konania odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 255 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Zo žalovanej istiny 3.525,14 eur súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 1.870,49 eur (53 % žalovanej sumy), čo predstavuje úspech žalobcu a neúspech žalovaného. Vo zvyšku (47 %) súd žalobu žalobcu zamietol, čo je neúspechom žalobcu a úspechom žalovaného. Z uvedeného vyplýva, že v danej veci patrí náhrada trov konania žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešnejší, a to po odpočítaní jeho neúspechu v konaní od jeho úspechu v konaní. Teda žalobcovi patrí náhrada trov konania v rozsahu 6 % z celkových trov konania, na ktoré by mal žalobca nárok pri plnom úspechu. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovenia § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom o výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia.

3. Proti tomuto rozsudku, proti výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Podľa jeho názoru odvolanie vo svojich dôvodoch napĺňa aplikáciu ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) CSP. Súd prvej inštancie nesprávne urobil záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Zmluva o úvere je zrozumiteľná, stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa, prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia. Poukazuje aj na závery uvedené v rozsudku Súdneho dvora z 9.11.2016 sp.zn. C-42/15 týkajúceho sa výkladu čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48. Do pozornosti odvolacieho súdu dáva i rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.4.2017 sp.zn. 11Co/39/2016. Ak zmluva o úvere jasným spôsobom obsahuje údaje o výške (58,29 eur), počte (72-mesačných splátok) a termíne (k 25. dňu v mesiaci, počnúc dňom 25.8.2013 do 25.7.2019) jednotlivých splátok, preto zmluvu nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov. Odvolateľ namietá aj to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo svojich dôvodoch je nepreskúmateľné. Odkazuje pritom na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, ktoré zdôrazňujú právo na spravodlivý súdny proces, vrátane práva na to, aby bolo rozhodnutie súdu zdôvodnené a presvedčivé. Do pozornosti súdu dáva aj judikatúru Najvyššieho súdu ČR i názor podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Lalička, podľa ktorých inštitút ochrany spotrebiteľa neznamena jeho absolútnu ochranu v tom zmysle, že by sa mohol ex post dovolať neplatnosti svojich právnych úkonov, ktoré urobil dobrovoľne. Žiada preto, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Zároveň žiada zaviazat' žalovaného k náhrade trov konania.

4. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril, napriek tomu, že výzva na vyjadrenie k odvolaniu, spolu s rovnopisom odvolania mu bola doručená ešte súdom prvej inštancie (návratka pri č.l. 103 spisu).

5. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 - ďalej len „CSP“) prejednal podané odvolanie v zmysle zásad daných aplikáciou ust. § 378 a nasl. CSP. Žiada sa osobitne zdôrazniť, že odvolací súd pri prieskume napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie bol v zmysle ust. § 379 a § 380 ods. 1 CSP viazaný rozsahom odvolania i uplatnenými odvolacími dôvodmi (s výnimkou v § 380 ods. 2 CSP) tak, ako boli uplatnené v zákonnej odvolacej lehote. Odvolanie vo veci nepodal žalovaný. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie v prvom odstavci o čiastočnom vyhovení žalobe nebol napadnutý odvolaním, preto nadobudol právoplatnosť (§ 227 ods. 1, § 228 ods. 1, § 359 CSP) a nebolo preto oprávnením ani povinnosťou odvolacieho súdu na základe žalobcom podaného odvolania preskúmať vecnú správnosť tohto výroku o vyhovení časti žalobného návrhu. Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia pojednávania. Vychádzal pritom z aplikácie ustanovenia § 385 ods. 1 CSP, pričom mal za to, že nariadenie pojednávania v predmetnej veci si nevyžadovala potreba zopakovania, či doplnenia dokazovania a ani dôležitý verejný záujem. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1, § 383 CSP). Na základe takéhoto prieskumu uvedeného rozhodnutia súdu prvej inštancie, i konania ktoré mu predchádzalo, dospel odvolací súd k záveru, že na základe podaného odvolania je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Tak, ako je uvedené vyššie, žalobca podal odvolanie s odkazom na ust. § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), g), h) CSP. Z popisu dôvodov podaného odvolania vyplýva, že v zásade vytyka súdu prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam [(teda podľa písm. f)], že

rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [(podľa písm. h)] a že je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov [(písm. b)].

7. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 ods. 1, 2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, 193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

8. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva a povinnosti majú strany sporu podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie), pričom o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide, ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval.

9. V zmysle ust. § 215 ods. 1, 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona. V zmysle týchto ustanovení CSP každé súdne rozhodnutie, počnúc jednoduchým uznesením o vedení konania a končiac rozsudkom, musí mať svoj skutkový a právny základ. Skutkovým základom súdneho rozhodnutia je súhrn skutkových zistení, ku ktorým súd dospel v priebehu konania. K skutkovým zisteniam súd dospieva posúdením (vyhodnotením) skutkových poznatkov. Skutkové poznatky súd získava viacerými spôsobmi, predovšetkým (avšak v sporovom procese nie výlučne) dokazovaním.

10. Právna otázka, ktorú žalobca nastolil v odvolaní, keď namietal záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru bola naozaj v praxi súdov (i odvolacích) zodpovedaná rôzne. Napokon svedčia o tom i rozhodnutia tunajšieho súdu uvedené v dôvodoch rozhodnutia súdom prvej inštancie, ale i rozhodnutia, na ktoré poukázal odvolateľ. Od rozhodnutia súdu prvej inštancie došlo však ku skutočnosti, keď uvedenú otázku týkajúcu sa eurokonformného výkladu ustanovenia ust. § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch riešil a zodpovedal dovolací súd a ten v uznesení Najvyššieho súdu SR z 22.2.2018, sp. zn. 3Cdo/146/2017 dal odpoveď na otázky, ktoré sú relevantné i na prejednanie podaného odvolania v predmetnej veci.

11. Podľa čl. 2 ods. 2 Základných princípov CSP právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

12. V zmysle cit. ust. čl. 2 ods. 2 v spojení s čl. 3 Základných princípov CSP, princíp právnej istoty tvorí jednu z podstatných zásad celého Civilného sporového poriadku. Princíp právnej istoty je odvádzaný aj od hodnoty predvídateľnosti každého súdneho rozhodnutia ako derivátu hodnoty predvídateľnosti práva v ústavno-právnych súvislostiach. Najvyšší súd SR ako vyššia súdna autorita ako odvolacie súdy v označenom rozhodnutí zaujal právny názor k zodpovedaniu aj otázok relevantných pre toto konanie. Odvolací súd preto v predmetnej veci nemal dôvod nevychádzať aj z takto vyjadreného názoru dovolacieho súdu, hoci nejde o rozhodnutie v inštitúte veľkého senátu ako nástroja na dosiahnutie zjednocovania judikatúry Najvyššieho súdu SR.

13. Dovolací súd v uvedenom svojom rozhodnutí poukázal i na to, že :

13.1. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS (ďalej len „Smernica“)

zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia.

13.2. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. i) Smernice zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza v prípade amortizácie istiny na základe zmluvy o úvere s dobou určitou právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere. V tomto ustanovení Smernica vysvetľuje, že amortizačná tabuľka uvádza splátky, ktoré sa majú zaplatiť, a lehoty a podmienky ich úhrady; amortizačná tabuľka obsahuje rozpis každej splátky s uvedením amortizácie istiny, úrokov vypočítaných na základe úrokovej sadzby úveru a prípadne i dodatočné náklady; ak úroková sadzba nie je fixná alebo sa dodatočné náklady podľa zmluvy o úvere môžu zmeniť, amortizačná tabuľka zrozumiteľne a stručne uvádza, že údaje v nej uvedené budú platné len do najbližšej zmeny úrokovej sadzby úveru alebo dodatočných nákladov v súlade so zmluvou o úvere. Článok 10 ods. 3 Smernice k tomu dodáva, že v prípade uplatnenia článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice veriteľ sprístupní pre spotrebiteľa výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej dĺžky trvania zmluvy o úvere.

13.3. Najvyšší súd SR vo svojich záveroch vychádza i zo záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s., proti Kláre Bíroovej.

14. Európsky súdny dvor v Rozsudku v označenej veci konštatoval, že:

14.1. Článok 10 ods. 2 písm. h) Smernice 2008/48 sa má vykladať v tom zmysle, že nie je nevyhnutné, aby zmluva o úvere uvádzala splatnosť každej zo splátok spotrebiteľa odkazom na konkrétny dátum, pokiaľ podmienky tejto zmluvy umožňujú spotrebiteľovi bez ťažkostí a s istotou identifikovať dátumy týchto splátok (bod 50 Rozsudku).

14.2. Článok 10 ods. 2 písm. h) stanovuje, že zmluva o úvere musí uvádzať iba výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa a prípadne poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami úveru na účely splatenia (bod 52 Rozsudku).

14.3. Z článku 10 ods. 2 písm. i) Smernice a článku 10 ods. 3 Smernice vyplýva, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek počas doby trvania zmluvy odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky (bod 53 Rozsudku); pričom Smernica nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky.

14.4. Pokiaľ ide o zmluvy patriace do pôsobnosti Smernice, členské štáty by nemali ukladať zmluvným stranám povinnosti, ktoré táto smernica neupravuje, ak táto smernica obsahuje harmonizované ustanovenia v oblasti, do ktorej patria tieto povinnosti (bod 55 Rozsudku).

14.5. Článok 10 ods. 2 písm. h) a i) Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať, aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia v spojení s článkom 22 ods. 1 Smernice bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave (bod 59 Rozsudku).

15. Právny poriadok Slovenskej republiky považuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere za právny úkon, ktorým sa veriteľ (dodávateľ) zaväzuje poskytnúť dlžníkovi (spotrebiteľovi) peňažné prostriedky v jeho prospech do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

16. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

17. V zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y).

18. V úvode všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. sa uvádza, že predložený návrh zákona „je svojím obsahom úplnou transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS do slovenského právneho poriadku. Uplatňovaním tejto novej úpravy bude slovenský úverový trh zosúladený v rámci vnútorného trhu Spoločenstva“. V závere všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 129/2010 Z.z. sa konštatuje, že predkladateľným zákonom je Smernica transponovaná do slovenského právneho poriadku v plnom rozsahu.

19. Eurokonformným výkladom predmetného ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z., ktorý je v danom prípade aj podľa názoru dovolacieho súdu v uvedenom rozhodnutí nielen možný, ale aj potrebný, dospel i odvolací súd pri prejednaní predmetného odvolania k záveru, že v zmluvách uzatváraných podľa zákona č. 129/2010 Z.z. nemožno od dodávateľov žiadať, aby v nich uvádzali presný rozpis plánovanej amortizácie dlhu, teda rozpis splátok po častiach (samostatne vo väzbe na istinu, úrok a poplatky). Pokiaľ ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. uvádza pojmy „výška“, alebo „počet“ či „termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov“, je za použitia eurokonformného výkladu treba dospieť k záveru, že toto ustanovenie len spresňuje, čo splátka úveru zahŕňa.

20. V predmetnom konaní nebolo sporné, že zmluva o spotrebiteľskom úvere má všeobecné náležitosti podľa Občianskeho zákonníka. Sporným nebolo ani to, že vymedzuje tiež celkovú výšku úroku, výšku mesačnej anuitnej splátky, počet splátok a termíny splátok. Eurokonformný výklad § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie nevyžaduje, aby zmluva o úvere obsahovala presné vymedzenie vnútornej skladby jednotlivých splátok, to znamená určenie, aká časť každej jednotlivej splátky sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky.

21. Uvedené interpretačné prístupy a právne závery najvyššieho súdu, ktoré si odvolací súd osvojuje o to viac, že korešpondujú i s názormi niektorých senátov i tunajšieho odvolacieho súdu ešte z času pred rozhodnutím dovolacieho súdu (či niektorých senátov iných odvolacích súdov), potvrdzujú opodstatnenosť odvolacej námietky, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení v takej otázke (splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúcich z ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.), ktorá je podkladom pre záver o tom, či poskytnutý spotrebiteľský úver je alebo nie je bezúročný (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.).

22. Nakoľko súd prvej inštancie vychádzajúc z názorovej línie odlišujúcej sa od neskoršieho právneho názoru Najvyššieho súdu SR dôsledne neskúmal všetky ďalšie skutočnosti relevantné na posúdenie platnosti dotknutých ustanovení zmluvy, jeho záver o tom, že sa v danom prípade jedná o úver bezúročný a bez poplatkov sa javí ako predčasný. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie stranám sporu neozrejmil svoje úvahy takým presvedčivým a najmä už zodpovedajúcim aktuálnym výkladovým pravidlám označených ustanovení zák. o spotrebiteľských úveroch (zodpovedajúco vyššie uvedenému princípu právnej istoty odvádzaným od rozhodnutia súdnej autority), či § 53 ods. 6, § 39 Obč. zák. v spojení s ust. § 1a ods. 1, 4 nar. vl. č. 87/1995 Z.z., § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z. tak, aby sa s prijatými závermi bolo možné stotožniť ako s logickým záverom vychádzajúcim z potrebných skutkových zistení, z ktorých právne závery súd prvej inštancie vyvodil.

23. Na základe uvedených úvah odvolací súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky na potvrdenie ani zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto v napadnutej časti o zamietnutí zostatku návrhu a v súvisiacom výroku o trovách konania rozsudok zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd prvej inštancie pri omyle v právnom posúdení uplatnených nárokov nevenoval žiaducu pozornosť ich kvantifikácii. Toto je spojené s tým, že v rámci odvolacieho konania je nepreskúmateľným zodpovedanie výšky nárokov, ktorých prisúdenie prichádza podľa vyššie uvedeného právneho názoru do úvahy. Pri dôvodnosti odvolacích námietok zodpovedajúcich aplikácii ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP a s tým aj súvisiacej nepreskúmateľnosti predmetného rozhodnutia (viď aj bod 28 tohto rozhodnutia), je daný dôvod na postup v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s ust. § 391 ods. 1 CSP.

24. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie dôsledne skúmať okolnosti relevantné pre posúdenie nárokov z uzatvorenej zmluvy, a to na zaplatenie nároku na zostatku uplatňovanej istiny,

úrokov z úveru, i úrokov z omeškania. Právny názor odvolacieho súdu je pre súd prvej inštancie záväzný (§ 391 ods. 2 CSP). V zmysle ust. § 217 ods. 1 CSP je pre rozsudok rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Na žalobcovi bude, aby reagoval na už právoplatné rozhodnutie o časti ním uplatnených nárokov, aby vzhľadom aj na ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré od posledného rozhodnutia prvoinštančného súdu mohli nastať (napr. plnenie žalovaného) ako sporová strana vyvinul iniciatívu aj pri podrobnej špecifikácii zostávajúcich nárokov, ktoré v tomto konaní uplatňuje. Súd totiž v sporovom konaní nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov, ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“ pravdy, ale zistiť skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán.

25. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho konania § 396 ods. 3 CSP.

26. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP, § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).